

noviny brněnských seniorů

Brněnský
SENIOR

Ročník 23 * Číslo 4 * Srpen 2019 * Cena 10 Kč

Brněnský senior vychází
za finanční podpory
statutárního města Brna

B | R | N | O

V POLÍCH

*Sehnutý večer,
do brázd a jetelišť
pomalu shlíží
hvězdná tříšť,
pod trnkou
hlesne
koroptev,
pod trnkou
se básník
zasnil,
opřen o větev.
Ticho pase
beránky,
tíše si plavou
v azuru
a slunce na západě
mou zemi obléká
do královského
purpuru.*

Setkávání v přírodě

Zahrádka na Střeláku

VZPOMÍNKA

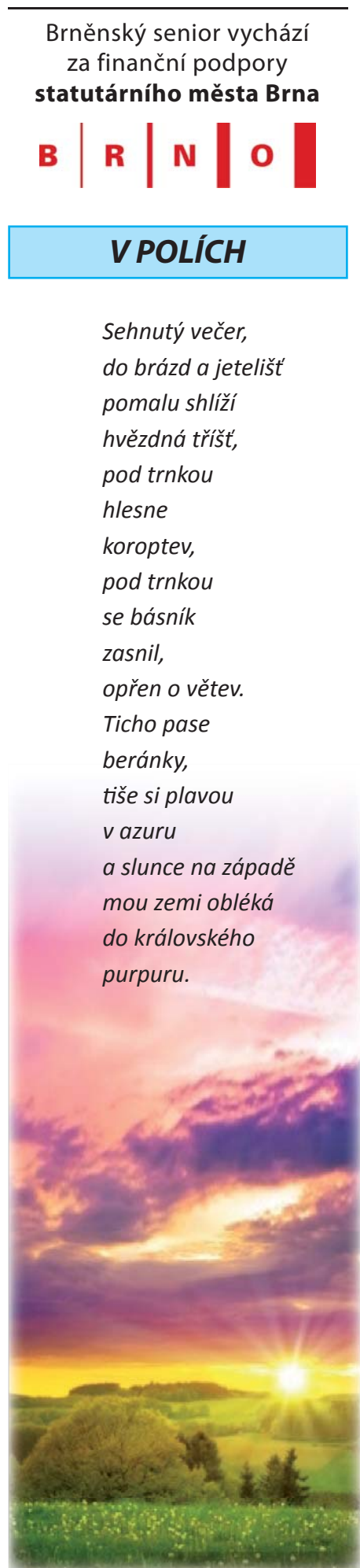
ODEŠEL NÁM PŘÍTEL

Na začátku června nám odešel do nenávratna, dlouholetý člen SD, předseda Krajské rady seniorů a několik let předseda „Svazu důchodců“, nezapomenutelný „František Špaček“. Tento pracovitý, všestranný a aktivní člověk se vyskytoval všude tam, kde bylo třeba pomoci, poradil, ale i obveselil. Vedl totiž dlouhá léta hudební skupinu „Dobromysl“, která hrávala na našich společenských akcích, kde nám zpíval a hrál pro potěšení i k tanci.

Poslední léta působil jako místopředseda Krajské rady seniorů Jihomoravského kraje.

Čest jeho památce!

Libuše Gottwaldová

HISTORIE PENĚZ, ZEJMÉNA MINCOVNICTVÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH

Pokračování z minulého čísla.

Světová hospodářská krize z let 1929-1934 zasáhla se zpožděním i Československo. Došlo ke krizi výroby a odbytu, tlaku na mzdy a k bankrotům. V tomto období poklesla výroba o 34 % a prudce vzrostla nezaměstnanost. Tyto problémy se promítly do bankovního sektoru, proto dne 17. února 1934 byl na návrh vlády přijat zákon, jímž se snížil zlatý obsah koruny o šestinu a v říjnu 1936 došlo k druhé devalvaci, opět o šestinu. V důsledku obou devalvací se vnitřní cenová hladina i kurs koruny stabilizovaly. Postupně došlo i ke stabilizaci ekonomiky a jejímu růstu. Po euforii, spojené se zvládnutím světové hospodářské krize, přišla hrozba v podobě fašismu v Německu. Mnichovský diktát z roku 1938 měl za následek rozbití územní a ekonomické celistvosti Československa, dne 15. 3. 1939 došlo k okupaci zbývajících území a k vytvoření Protektorátu Čechy a Morava.

Po vypuknutí 2. světové války nastala pro český národ druhá „doba temna“. V mezinárodním měřítku se přestaly dodržovat veškeré dohody a smlouvy. Nebyla respektována žádná lidská práva a svobody, docházelo ke ztrátám na majetku, ničení kulturních hodnot a nakonec i velkým ztrátám na životech. Ve finanční oblasti byla zavedena protektorátní měna a přešlo se na tzv. přidělový systém (potravinové lístky, šatenky atd.). Kvůli nedostatku potravin i léků se využívala i nabídka Mezinárodního červeného kříže (UNRA). V roce 1940 byl zaveden tzv. matrikulární příspěvek, který musela protektorátní vláda odvádět říšskému ministerstvu financí jako „příspěvek na německé válečné výdaje“.

Interiér Živnostenské banky v Praze

Národní banka pro Čechy a Moravu vydala německé říšské bance 45,3 tuny zlata. Celkové měnové škody způsobené Československu během okupace se odhadují na 135,5 miliard korun.

Uspořádání měnových poměrů a koncepcí ekonomiky po válce se zabývala již exilová vláda v Londýně (Československý měnový úřad založený dekretem prezidenta E. Beneše 12. 11. 1944). Dne 4. dubna 1945 na společném jednání E. Beneše s exilovým moskevským vedením KSČ byl přijat Košický vládní program. Na jeho základě se následně požadoval posun k centrálně řízenému hospodářství, socializaci ekonomiky a podřízení peněžnictví zájmům centrálního plánu. V březnu 1950 byl přijat zákon o Státní bance československé. Direkt-

ní řízení ekonomiky podporovalo rozvoj těžkého průmyslu bez ohledu na vynakládané prostředky a růst nerealizovatelné kupní síly obyvatelstva. To vedlo k vnitřnímu zadlužení státu a rozhodnutí vlády nápravu řešit radikálně, a to vyhlášením peněžní reformy k 1. červnu 1953. Občanům bylo vyměřeno na osobu 300 Kč starých peněz v poměru 5 : 1. Jejich další hotovosti se měnily v poměru 50 : 1. Mzdy, služné, rodinné příspěvky, penze a jiné se proplácely v poměru 5 : 1. Prostředky na vázaných vkladech, tuzemské cenné papíry, pojistky ve staré měně z měnové reformy z r. 1945 byly anulovány. Nově byl stanoven i zlatý obsah koruny, a to 1 Kčs = 0,123426 gramů ryzího zlata, který ji však výrazně nadhodnotil.

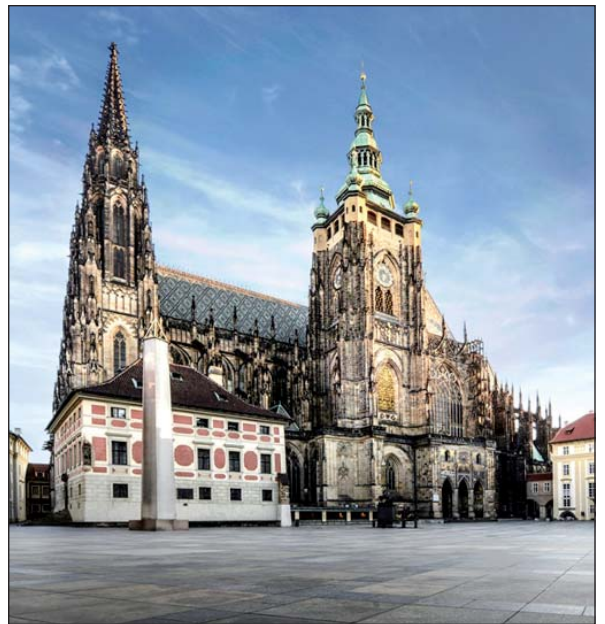
PhDr. Jana Vrabcová

NĚKOLIK POZNÁMEK KE KATEDRÁLÁM NOTRE DAME V PAŘÍŽI A SV. VÍTA V PRAZE

Před nějakým měsícem jsme si s hrůzou mohli přečíst, či dokonce se na obrazovkách našich televizorů přímo podívat na hořící fakuli sanktusníku nádherného chrámu Notre Dame v Paříži. Katedrála se začala stavět, stejně jako katedrála v Remeši, už ve druhé polovině 12. století: obě katedrály

se nacházejí na území Île-de-France, východně od Paříže. Začala tu doba gotických kostelů a zejména mimořádných staveb, chrámů katedrálního typu. Tento styl se dostal i do dalších zemí Evropy, také do Čech. Chrámů nejspíš stavěly stavební hutě dobře obeznámené s novou technikou

rozměrné stavby (Matyáš z Arrasu, Petr Parlér a další). Ta se vyznačovala především použitím lomených oblouků, jak v interiéru, tak ve velikých okenních otvorech, které umožňovaly vylehčení stěn, neboť svislý tlak jak z okenních oblouků, tak z lomených kleneb, se lépe přenáší do spodních

Katedrála Notre Dame v Paříži a katedrála sv. Víta v Praze

částí zdiva. Zdivo nemusí být tak silné (rozměrné) jak bylo doposud u kostelů románských. Boční tlaky z vnějšku zachycuje rovněž věnec bočních kaplí, vysoké vnější opěrné oblouky i fiály na nich. Na západní straně uzavírala prostor chrámu rozměrná okenní rozeta, zaplněná malovaným sklem v nádherných barvách. Snad o to hůře, jestliže se v Paříži ke stavbě používal vápenec, který se při velkém žáru vypaluje a mění na vápno, pochopitelně ztrácející soudržnost.

Katedrály obecně jako architektonický typ byly závislé na financích, ovlivňoval je mír v zemi i další možné pohromy (v Čechách boje

husitů, rekatolizace) a byly budovány po mnoho desetiletí ba i staletí. Ani v 19. či dokonce ve 20. století jim nebylo cizí gotické tvarosloví, které se pěstovalo po celé 19. století a dnes je obdivujeme pod názvem novogotika.

Připomeňme, že v Čechách se nacházejí celkem tři takové katedrální stavby, chrám sv. Barbory v Kutné Hoře, chrám sv. Bartoloměje v Kolíně a nejrozměrnější, katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha, dokončená až v roce 1929, v roce předpokládaného výročí smrti sv. Václava. Chrám svatého Víta je gotiky chloubou... zpívá Václav Neckář. Kostel byl po několik staletí ukončen na západní straně dlouhého

kněžiště jaksi provizorně, bez kostelní lodi, pouhou stěnou. Na ní se nacházela kruchta a varhany. Stavba začala ožít až ve čtyřicátých letech 19. století po Ustavení Jednoty pro dostavění Chrámu... a restaurátorskými zásahy zejména Ondřeje Krannera. Po něm už dostavbou do roku 1899 pokračoval Josef Mocker. Posledním tvůrcem dostavby katedrály byl Kamil Hilbert. Tomu připadá na vrub mimořádná, rozměrná okenní rozeta v dostavěné části, v západní zdi chrámu. Chrám tak od roku 1344 byl, počínaje donátory Janem Lucemburským a Karlem IV., stavěn po celých 585 let.

Vraťme se však k pařížskému chrámu Notre Dame. Pro jeho opravu se téměř obratem sešlo několik milionů eur. Katedrála by měla být, podle vyjádření prezidenta, obnovena v průběhu dalších pěti let. Je potom otázkou, z jakého materiálu bude obnovován krov. Z přísného hlediska památkové péče by měl být opět z přiměřeně vysušeného dubu, provedený tímtéž způsobem jako ten shořelý. Věřme, že nepřeváží záměr provést namísto klasické střechy střechu skleněnou. Širokou veřejnost, nejen francouzskou, bude nyní ale především zajímat, zda požár způsobila lidská nedbalost, přírodní zásah, zkrat elektrického vedení či přímo žhářský útok. Až potom se mohou dít věci. Nyní už bohužel začíná být více než jasné, že došlo k nejhoršímu a že platí poslední příčina požáru.

PhDr. František Vícha

ZE ŽIVOTA KLUBŮ

Tak jako každý rok, zahájil svoji činnost KD Zetorák, týdenním rekreačním pobytem v UKV Karlovice. Tohoto pobytu se zúčastnilo 45 účastníků. Maximálně jsme využívali všechny nabízené procedury včetně bazénu. Nechyběl ani výlet do Karlovy Studánky. Relaxační pobyt neměl chybu, spokojeni byli všichni účastníci.

Naše činnost pokračovala pravidelnými pondělními setkáními v D.D., oslavili jsme narozeniny členů, řešili organizační záležitosti, zazpívali si při klavíru a harmonice, oslavili jsme Velikonoce, MDŽ i Den matek. Každý čtvrtek pořádala vycházková komise vycházky do okolí Brna pro členy i ostatní zájemce.

Nezapomínáme ani na naše dlouhodobě nemocné členy, tyto pravidelně navštěvujeme doma i v domovech důchodců. Vždycky je potěšíme malým dárečkem a informacemi o naší činnosti.

V měsíci květnu se konalo setkání jubilentů a starších členů, pozváno bylo 39 oslavenců, všichni obdrželi dárečky od našich sponzorů – OS Traktory a ZKL Brno.

V měsíci červnu byl zajištěn rekreační pobyt pro 48 členů ve Vlachovi-

cích v hotelu Pavla na krásné Vysočině.

Zábavný program si připravili sami účastníci, počasí nám vyšlo, spokojenost byla veliká, a proto jsme zajistili pobyt i v roce 2020.

Naše činnost je zdokumentována v krásně vedené kronice, kterou vede paní Krchňáková, úžasné kresby jsou od pana Pochopa.

Všechny informace o naší činnosti jsou zveřejněny ve vývěsní skříňce na D.D. Juliánov.

V naší činnosti budeme pokračovat i ve 2. polovině roku, sejdem se i o prázdninách.

Za KD Marie Matulová

INFORMACE O ČINNOSTI KLUBU SENIORŮ BRNO-KOMÁROV

Členové našeho klubu se pravidelně scházejí dvakrát měsíčně v jídelně ZŠ na Tuháčkově ulici.

Začátkem tohoto roku jsme navštívili koncert Glenna Millera v Boby centru – byl to pro nás nezapomenutelný zážitek.

V únoru jsme plesali na 6. společenském plese důchodců města

Brna v KD Rubín. Nejvíce nás zaujalo vystoupení mladých tanečníků, pěkná hudba a příjemné setkání s přáteli.

Další ples, který každoročně navštěvujeme, je ples naší městské části Brno-Jih. Byl to již 25. ročník a všichni účastníci si odnesli dárek s trvalou vzpomínkou od karikaturisty pana Vaňhy – svůj portrét.

Často navštěvujeme kino Lucerna, navštívili jsme výstavu Titanik na BVV a Arboretum Řícmanice u příležitosti 100. výročí lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy fakulty. Účastníme se i zájezdů organizovaných MěO Seniorů ČR - Brno, jako např. „Čapí hnízdo“, zámek Častolovice. O prázdninách nezapomínáme, navštívili jsme divadelní představení „Romeo a Julie“ na Biskupském dvoře, letní posezení v přírodě s hudbou a opékáním špekáčků v krásném prostředí v „Zahrádce na Střeláku“. Koncem července jsme si udělali výlet do Luhačovic, kde jsme obdivovali úpravu lázeňského parku – vyšlo nám i krásné počasí.

Po prázdninách plánujeme opět návštěvu termálních lázní, divadelní představení a také plavbu lodí po Brněnské přehradě.

Marta Bártová

OSOBNOSTI BRNA

BARVIČ, Joža

*14. 8. 1853 Velké Karlovice

† 3. 1. 1924 Brno

první český knihkupec v Brně, organizátor kulturního života, sokolský činovník

Valašský rodák Joža Barvič studoval na německé reálce v Novém Jičíně, školu však nedokončil. Byl krátce úředníkem Reichových skláren. Po vojenské službě v Olomouci vstoupil do učení v olomouckém knihkupectví Vlad. Žákovského, později se stal pomocníkem knihkupce Františka Karafiáta v Brně. Z podnětu svého bratra Františka, advokáta v Holešově, se pustil do samostatného podnikání v Brně. Několikrát neúspěšně žádal o knihkupeckou koncesi (zamítavá odpověď došla dokonce od ministerského předsedy Taaffeho, podle něhož bylo v Brně knihkupectví dost). K Bar-

vičovu štěstí přišla do konkurzu stará brněnská firma Griesmayer a Glück. Její majitel Hofman se za 1000 zlatých

své koncese zřekl v Barvičův prospěch. Ten sice musel ještě Hofmanovi hodně doplatit, ale inzerátem v Moravské orlici mohl 12. července 1883 veřejnosti oznámit, že v Rudolfské (dnes České) ulici číslo 4 otevírá Knihkupectví, obchod hudebninami, zbožím uměleckým, papírem a pomůckami školními. Zdůrazňoval přitom, že jde o podnik ryze český a určený „všem Moravanům, hlavně Čechům brněnským“. Obchod nesl firemní štít ve třech slovanských barvách v české řeči. To byl v převažujícím německém prostředí tehdejšího Brna odvážný krok, který ihned doznal „patřičnou“ odezvu. Němečtí výrostci krám napadali, vývěsní štít znečišťovali a ničili, fyzicky byl napaden i sám Barvič. Konec jejich řádění učinil až městský magistrát, který dal k obchodu postavit stráž. Joža Barvič se definitivně stal

prvním úspěšným brněnským českým knihkupcem, který šířil dobrou českou knihu. Roku 1896 navštívil Rusko a stal se i nadšeným rusofilem, což k jeho oblíbě „nahore“ rovněž nepřispělo. Dal přeložit do ruštiny Babičku Boženy Němcové.

V roce 1885 se oženil s Emilí Marešovou. Měli čtyři děti: Věru Marii, Jaromíra Jožu, Dušana Františka a Milicu Aloisii.

V roce 1897 rozšířil Joža Barvič svůj podnik o nádražní prodejnu knih v Brně, otevřel i pobočky v Zábřehu a ve Vyškově. Dostal se však do finančních potíží. Na radu přátel přijal za společníka svého vyučence, královopolského rodáka Josefa Novotného. To se ukázalo jako krok velmi šťastný.

Schopný a pracovitý Novotný zřídil knihkupectví v Králově Poli, původní prodejnu v centru města přestěhoval do nových prostor (dnes Česká 13, Novotný později koupil celý dům). Mimo vlastního prodeje se zde provozovalo i nakladatelství, obrazárna a hudební salon. Vystupovali v něm například Rudolf Firkušný, Rafael Kubelík, navštěvoval jej Leoš Janáček. Kolem nového kulturního střediska se soustředili představitelé českého národního života v Brně, novináři, spisovatelé, hudebníci i výtvarníci. Barvičův sen se naplnil, on sám však již neměl dost sil použít se do nových aktivit; ze společenství ve firmě v roce 1919 vystoupil a dění sledoval ze svého bytu v Solniční ulici. Josef Novotný jako jediný majitel však vedl podnik dál pod názvem Barvič a Novotný. Pod tímto názvem jej známe dodnes.

V roce 1948 bylo knihkupectví znárodněno a začleněno do n. p. Kniha. V roce 1991 rodina Novotných podnik restituovala a postupně rekonstruovala. V roce 2013 jej převzala firma Kanzelsberger.

Joža Barvič byl nejen průkopníkem českého knihkupectví v Brně; jeho obchod byl ve svém oboru největší a zřejmě nejstarší v Brně. Byl i nadšeným vlastencem, činovníkem brněnského Sokola (pomáhal na svět i sokolskému stadionu na Kounicově ulici), Besedy brněnské, Českého veslařského klubu, podporoval české divadlo i školy. Jeho pohřeb se konal za velké účasti brněnské veřejnosti. Od roku 1997 má čestný hrob na Ústředním hřbitově v Brně, je po něm pojmenována ulice v Masarykově čtvrti.

OGILVY, George Jacob

*1. 2. 1605 Angousien (Skotsko)

† 6. 7. 1661 Brno

velitel špilberské pevnosti, jeden z hlavních obránců Brna před Švédy

Mohl se také psát O'Gilvy, protože patřil ke starobylému skotskému šlechtickému rodu, jehož počátky sahají až do 12. století. Sám se však musel žít jako námezdný voják. A zřejmě úspěšný, v roce 1627 byl již kapitánem v dánském vojsku. Jako přesvědčený katolík vstoupil do služeb domu Habsburského a sloužil věrně oběma Ferdinandům – II. i III. jako rakouský císařský podplukovník. V jedné z bitev přišel o paži (od té doby se mu říkalo „jednoruký“). Snad i proto byl kolem roku 1630 jmenován velitelem pevnosti Špilberk. To znamenalo relativně poklidnou existenci, i když z dochovaných písemností vyplývá, že kvůli své prchlivosti a nerudnosti nebyl příliš oblíben ani u posádky ani u brněnských měšťanů. V roce 1643 úspěšně zabezpečoval Ogilvy Brno před prvním možným švédským útokem. Jako ponížení asi proto chápal rozhodnutí císaře Ferdinanda III. jmenovat v březnu 1645 velitelem Brna francouzského plukovníka Jeana Louise Raduita de Souches, navíc hugenota a bývalého příslušníka švédských vojsk. Od 15. 5. 1645 byl Francouzi podřízen dokonce i Špilberk, což musel Ogilvy zvláště těžce nést. Sloužil v pevnosti přes 10 let a de Souches byl ke všemu o tři roky mladší. Přesto se však oba velitelé museli dohodnout na společném postupu – byli přes všechny předpokládané rozpory především zkušenými profe-

sionály, odhodlanými splnit svůj úkol. Tím byla obrana Brna a Špilberku před Švédy v létě roku 1645. Skot i Francouz, katolík a hugenot, svým závazkům plně dostáli a město s pevností uhájili. I Brňané konečně ocenili Ogilvyho kvality: purkmistr a rada města Brna vydali 13. října 1645 osvědčení, které potvrdilo, že Jean Louis Raduit de Souches i George Jacob Ogilvy se při obraně Brna zachovali statečně a zajišťovali z plných sil hájení města.

Ani císař Ferdinand III. nezůstal k Ogilvyho zásluhám lhostejný. Jmenoval ho doživotním velitelem Špilberku, povýšil na plukovníka a na svobodného pána. Po roce 1650 získal Ogilvy inkolát do panského stavu na Moravě a mohl nabývat majetek. Koupil svobodný mlýn s domky a městským právem v Želešicích, založil rodinu a ještě řadu let užíval získaných výhod. Zemřel ve věku 56 let a je pochován v klášterním kostele svatých Petra a Pavla v Rajhradě.

Ogilvyho potomci se dali rovněž na vojenskou dráhu a byli v ní úspěšní. Syn George Benedict (1651–1710) se stal rakouským generálem a ve službách ruského cara Petra I. dosáhl nejvyšší hodnosti polního maršála a řady dalších poct. Vnuk Herrmann Karl (1679–1751) byl rovněž polním maršálem a vrchním velitelem v Praze a v Čechách.

George Jacob Ogilvy zůstává ne zcela právem ve stínu protagonistů úspěšné obrany Brna (Raduit de Souches, Martin Štreda) před mnohonásobnou švédskou přesilou, nezpochybnitelně k nim však patří. Byla po něm pojmenována kavárna na Špilberku.

Náhrobek v klášterním kostele svatých Petra a Pavla v Rajhradě.

ZAHRÁDKA NA STŘELÁKU

Otevírací doba:

PO-PÁ - od 15.00 do 22.00 hodin,

SO-NE - od 13.00 do 22.00 hodin,

pokud prší je zavřeno.

Těšíme se na Vás!

Zářijový zájezd

Dne 3. září 2019 pořádá výbor zájezd na zámek Valtice a návštěvu barokního divadla. Po prohlídce pojedeme do vinného sklípku v Hlohovci, kde bude zajištěn společný oběd a občerstvení s vínem.

Odjezd do Valtic v 8:30 hodin od Janáčkova divadla, cena zájezdu 550,- Kč (vstupné, autobus a občerstvení).

PLAVÁNÍ

Vzhledem k tomu, že plavecký bazén na Ponávce je v generální opravě, máme příslib od vedení Starez, že plavání by mohlo začít od měsíce listopadu – jde o předběžnou informaci.

PRÁVNÍ PORADNA

Od září 2019 opět začíná činnost naší právní poradny, a to v následujících termínech:

Termíny jsou vždy v úterý:

ZÁŘÍ

od 9.00 do 13.00 hod.

3. a 17. 9. 2019

ŘÍJEN

od 9.00 do 13.00 hod.

1., 15. a 29. 10. 2019

LISTOPAD

od 9.00 do 13.00 hod.

12. a 26. 11. 2019

PROSINEC

od 9.00 do 13.00 hod.

10. 12. 2019

Poradna je pro naše členy bezplatná.

Vycházky v září 2019

2. 9. – Mendlovo nám. autobus č. 52, výstup zast. Kohoutovice Hájenka, do obory Holedná k rybníkům, dále do údolí oddechu, kamenolom.

Odjezd 9.04 hod.

9. 9. – Přístaviště, tram. č. 1 a 3 – vycházka směr Rakovec a Kozí Horka – U Kotvy, zpět lodí do přístaviště.

Odchod 9.00 hod.

16. 9. – Moravské náměstí, zast. Česká, autobus č. 80 vycházka na hrad Špilberk, dále zahrady směr Údolní. **Odjezd 8.51 hod.**

23. 9. – Maloměřický most, tram. č. 4, vycházka kolem Svitavy Caco-vické nábřeží, Obřanský most.

Odchod 9.00 hod.

30. 9. – Komín, konečná stanice trolejbusu č. 36, směr Medlánky, letiště na autobus č. 41.

Odchod 9.00 hod.

Vycházky v říjnu 2019

7. 10. – Kr. Pole nádraží, aut. č. 43 směr Soběšice, zastávka Hogerova, směr LDN Kociánka, odbočit k hospodě U Antoníčka, Divišova čtvrt.

Odjezd 8.52 hod.

14. 10. – Mendlovo nám. aut. č. 52, výstup zast. Kopce, vycházka na farmu Eliot, směr Bystrc, kon. tram. č. 1.

Odjezd 9.04 hod.

21. 10. – Zastávka Svratecká, tram. č. 1 a 3, kolem řeky do Pisárek.

Odchod 9.00 hod.

28. 10. – Státní svátek, Přístaviště, tramvaj č. 1 a 3, vycházka směr Osada a zpět.

Odchod 9.00 hod.

BĚHEM PRÁZDIN

JE SEKRETARIÁT

OTEVŘEN

POUZE KAŽDÉ PONDĚLÍ

OD 9.00 DO 13.00 HOD.

Brněnský senior - Seniori ČR, z.s., MěO Brno, IČO 69706824

Adresa vydavatele: Běhounská 17, 602 00 Brno • Tel: 545 575 257, mail: svaz.duchodcu.brno@seznam.cz, webové stránky: www.duchodcibrno.cz • Editorka: Ing. Milena Leichmannová, další členové redakční rady - Libuše Gottwaldová, Bohumil Hlaváček, Mgr. Alena Kudličková, Mgr. Jana Čipáková, PhDr. Jana Vrabcová. • Redakční uzávěrka 15. 7. 2019, vyšlo 8. 8. 2019 • Uzávěrka dalšího čísla 15. 9. 2019
Za obsah zveřejněných materiálů odpovídá autor. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. • Reg. číslo MK ČR E 12164 • Tisk a sazba: Protis, spol. s r. o., Podolí 115; e-mail: protisso@volny.cz, www.protisso.cz